

<https://interscience.uz/>

ISSN 2181-1709 (P)

ISSN 2181-1717 (E)

SJIF: 3.805 (2021)

2023/6

TA'LIM VA INNOVATION TADQIQOTLAR

ОБРАЗОВАНИЕ И ИННОВАЦИОННЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ

EDUCATION AND INNOVATIVE RESEARCH

TA'LIM VA INNOVATSION TADQIQOTLAR
ОБРАЗОВАНИЕ И ИННОВАЦИОННЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ
EDUCATION AND INNOVATIVE RESEARCH

**№6/2023
IYUN**

Muassis: Buxoro davlat universiteti Fan va ta'lif MChJ	07.00.00 – TARIX FANLARI	
Bosh muharrir: Ma'murov Bahodir Baxshullayevich	Aymatova Z. G'. XIX asrda O'Rta Osiyo musulmonlarining haj ziyyorati	7
Jamoatchilik kengashi raisi: Xamidov Obidjon Xafizovich, Buxoro davlat universiteti rektori	Baymatov A. K. O'zbekistonda uy-joy siyosatining milliy modelini yaratish omillari	10
Tahririyat kengashi raisi: Maxmudov Mels Hasanovich	Boltayev B. B. Yong'in xavfsizligi tarixi (targ'ibot markazi muzeyi misolida)	13
Mas'ul kotib: Akramova Gulbahor Renatovna	Khamdamova S. S. Philosophical-educational notions at the literature of central asia in 19-20 centuries (on the example of Mahmudhoja Behbudiy)	18
Texnik muxarrir: Davronov Ismoil Ergashevich	Koshanov B. A. Qoraqalpog'iston davlat arbobi gallibek kamalov	22
Tahririyat manzili: Buxoro shahar, Q.Murtazoyev ko'chasi, 16-uy	Norqo'chqarov X. E. Afg'oniston o'zbeklarida o'zbek tilining holati va hududiy-dealektik tafovutlar; tarixiy yondoshuv (XX asr – XXI asr boshlari)	26
Telefon: +998(90)744-00-22	Ochilov I. Xorazm yohasi aholising turmush tarzidagi qadimiy diniy e'tiqodlar izlari	31
E-mail: eirjurnal2020@gmail.com	Orziyev M. Z. XX asrning 70-80 yillarda O'zbekistonning Angola va Mozambik bilan munosabatlari xususida...	35
Jurnalning elektron sayti: www.interscience.uz	Qudratov Sh.Yo. Buxoro amirligi tasarrufidagi bozorlar va savdo markazlari faoliyatiga doir ayrim mulohazalar	39

Jurnal OAK Rayosatining 2021 yil 30 sentyabrda 306/6-son Qarori bilan PEDAGOGIKA, PSIXOLOGIYA, FILOLOGIYA, TARIX FANLARI bo'yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan asosiy ilmiy natijalarini chop etish taysiya etilgan ilmiy nashrlar ruyxatiga kiritilgan

Bosishga ruxsat etildi: 28.02.2023 y.
Qog'oz bichimi 60x84 1/8. b/t.12,5.
Buyurtma raqami 1.23
«FAN VA TA'LIM» nashriyotida chop etildi. Buxoro shahar

Jurnal 28.07.2021 yilda 9305 raqами bilan O'zbekiston Ommaviy axborot vositalari davlat ro'yxatidan o'tgan

Jurnal 2020 yilda tashkil topdi va 2 oyda 1 marta chop etildi.
2021 yil noyabr oyidan boshlab har oyda 1 marta o'zbek, rus va ingliz tillarida chop etiladi

«Ta'lif va innovatsion tadqiqotlari» xalqaro ilmiy-metodik jurnalidan ko'chirib bosish tahririyatning roziligi bilan amalga oshiriladi

Maqolada keltirilgan faktlarning to'g'riligi uchun muallif mas'uldir

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI	
Amonov U. S. Ustoz duosin olgan Ustoz	49
Арипова Х. А. Особенности функционирования ключевых мотивов в романах дины рубиной «почерк леонардо» и «синдром петрушки»	51
Болтаева М. Ш. Инновационные методы преподавания русского языка и литературы	54
Israilova D. A. The role of Fairy tales in teaching English language and values to preschool children	58
Rejapov I. O. Son komponentli frazeologik birliklarning milliy- madaniy o'ziga xosliklari	62
Soberova M. O'Tkir Hoshimovning "Ikki eshik orasi" romanida o'qituvchi obraziga chizgilar va davr talqini	67

Yo'lcchiyev Q. V. Abdulla Qodiriyning ba'zi kichik asarlarida janr muammosi	71
Yusupova H. U. Uzbek legends: study and translation of foreign researchers	74
Мўминова Н. М. Ўзбек халқ оменалистик айтимларининг когнитив ва композицион хусусиятлари	77
Ўринова М. Н. "Бойчечак" тўпламидаги айтим-олқишилар таҳлили	80
13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
Abdulloyev A. N. Harbiy ta'lim muassasalarining ta'lim va tarbiya jarayonida klaster-modul ahamiyati	84
Abduvaliyeva X. A. Maktabgacha katta yoshdagi bolalarda musiqiy madaniyatni rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari, uslubiy-didaktik ta'minoti	87
Atamuradova D. R. The use of modern teaching methods in the process of self-study	90
Atamuratova M. M. Oliy ta'lim talabalarining innovatsion texnologiyalar ya interfaol metodlar foydalanib muloqot ko'nikmalarini oshirishning nazariy masalalari	94
Azimov S. S. Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishda qalamtasvir va rangtasvir o'quv xonasining o'ziga xos jihatlari	97
A'zamova M. N. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida talimiy va tarbiyaviy jarayonlarni rejalashtirishga innovatsion yondashuvlar	101
Абдикамалов Б. А. Использование компьютерного моделирования при изучении вопросов субъядерной физики в соответствии с принципами преемственности и последовательности в учебном процессе	105
Aхрапова Т. А. Домашнее задание как одна из форм самостоятельной работы по математике в начальных классах	108
Daminova N. K. Yoshlarni oilada қасб tanlashga yo'naltirishda temperament xususiyatlarni inobatga olish zarurati	112
Ergashev N. G'. Oliy ta'limda muhandis texnika ixtisosliklarini raqamli ta'lim muhiyida iyerarxik o'qitishning amaldagi holati va muammolar	115
Ergasheva G. N. Uzlusiz ta'lim tizimida ingliz tiliga o'rgatishning me'yoriy asoslari	119
Farmonov O'. A. 12-14 yoshli basketbolchilar harakatida ssimetrik yo'naliishdagi mashqlardan foydalangan holda to'oni savatga otish metodologiyasini takomillashtirish	123
Ганчаренок И. И. Технологичность образования как фактор повышения его эффективности	128
Hami'dov A. A. Yoshlarning harbiy faoliyatga hissiy va axloqiy tayyorligi xususiyatlari	132
Ibatova N. I. Pedagogika oliy o'quv yurtlari talabalarining badiiy va obrazli tafakkurini rivojlantirish muammosi	135
Ирисбоеva Ё. У. Мулоқот муаммолари ва уларнинг ечимини топа билиш хусусиятлари	140
Jo'rayev H. O. Ubaydulloyev A. N. Mathcad dasturida algebraik masalalarni yechish	143
Jumayeva Z. A. Fizikani kasbga yo'naltirib o'qitish jarayonida ilg'or pedagogik texnologiyalardan foydalananish metodikasi	146
Касимова З.Х. Ёшларни ахборот хуружларига нисбатан рационал ёндашув кўнималарини шакллантиришнинг психологик-педагогик масалалари	149
Каримова М. М. Педагогическое управление созданием комфортной среды в образовательном учреждении	153
Khakimova M. M. Mobile technologies in improving the design of students' independent learning activities	156

MULOQOT MUAMMOLARI VA ULARNING YECHIMINI TOPA BILISH XUSUSIYATLARI

Irisboyeva Yukuxon Utbosarovna

Yangi asr universiteti pedagogika kafedrasini mudiri PhD

Annotatsiya. Magolada muloqot muammolari va ularning yechimini topa bilish xususiyatlari, muloqot va kommunikativ kompetentsiya muammosi tahlil qilinadi. Insonning hayoti to'rtta asosiy pedagogik-psixologik makonda «ochiladi» degan pozitsiya ilgari suriladi: hayotiy, funktsional-rol, o'zini-o'zi amalga oshirish va ma'naviy. Ularning har birida aloqa o'zining o'ziga xos xususiyatlari bilan tavsiflanadi va ma'lum aloqa strategiyalari yordamida amalga oshiriladi, ularning batafsil tavsifi ushbu maqolada keltirilgan. Kommunikativ kompetentsiya muammosi har bir muayyan muloqot holatida dolzarb bo'lgan ushbu psixologik makonning vazifalariga mos keladigan kommunikativ strategiyani tanlash muammosi sifatida hal qilinadi.

Kalit so'zlar: muloqot muammolari, kommunikativ kompetentsiya, hayotiy, funktsional-rol, o'zini-o'zi amalga oshirish, ma'naviy.

Muloqot - bu ma'lumotni jo'natuvchi va qabul qiluvchi o'rtaida uzatiladigan jarayon bo'lib, u bir nechta turli funksiyalarni bajarishi mumkin. Muloqot hissiyotlarni almashish, turli xil aloqa kanallari orqali ma'lumot uzatish va tashkilot ichidagi harakatlarni muvofiqlashtirish uchun ishlatalishi mumkin. Ayirboshlash jarayonida aloqa muammolari paydo bo'lishi odatiy hol emas.

“Muloqot” atamasini lotin tilidan kelib chiqqan. «Kommunis» va «communicare» - bu aloqa so'zi bilan bog'liq ikkita lotin so'zлari. Kommunis - ism so'z bo'lib, umumiylik, umumiylik yoki almashish degan ma'noni anglatadi. Xuddi shunday, communicate fe'l bo'lib, «biror narsani umumiy qilish» degan ma'noni anglatadi.

Muloqot fikr, ma'lumot, hissiyot va g'oyalarni imo-ishora, ovoz, ramzlar, belgilar va iboralar orqali bir odamdan boshqasiga o'tkazish demakdir. Har qanday aloqa jarayonida uchta narsa eng muhim va zarurdir: Yuboruvchi, Qabul qiluvchi va Kanal (o'rta).

Muloqot sog'lom munosabatlar uchun juda muhimdir. Hayotingizdagи odamlar bilan ochiq va halol gaplasha olish sizga baham ko'rish, o'rganish, javob berish va doimiy aloqalarni o'matish imkonini beradi. Bu har qanday munosabatlarning, jumladan do'stlar va oila a'zolari bilan bo'lgan munosabatlarning muhim qismidir.

Og'zaki va og'zaki bo'lмаган muloqot

1. Og'zaki muloqot Muloqot og'zaki, ovozli yoki yozma so'zlar orqali sodir bo'ladi, bu xabarni boshqalarga bildiradi yoki yetkazadi og'zaki muloqot deyiladi.

Og'zaki muloqot - bu nutq yoki imo-ishora tili orqali ma'lumot uzatish uchun tildan foydalanish . Bu eng keng tarqalgan turlardan biri bo'lib, ko'pincha taqdimotlar, video konferentsiyalar va telefon qo'ng'iroqlari, uchrashuvlar va yakkama-yakka suhbatlar paytida ishlataladi. Og'zaki muloqot muhim, chunki u samarali. Og'zaki bo'lмаган va yozma muloqot bilan og'zaki muloqotni qo'llab-quvvatlash foydali bo'lishi mumkin.

Samarali og'zaki muloqot omillari:

1. Gapirishdan oldin o'ylab ko'ring
2. Ishonch bilan gapiring
3. Aniq va aniq bo'ling
4. Og'zaki bo'lмаган muloqot belgilaridan xabardor bo'ling
5. Yaxshi tinglovchi bo'ling
6. Tomoshabinlar nuqtai nazari haqida o'ylab ko'ring
7. Ovoz ohangingizni o'zgartiriting

Og'zaki muloqot turlari

A. Og'zaki muloqot: Og'zaki nutq, og'zaki so'zlar, suhbatlar, shuningdek, har qanday xabar yoki ma'lumotlar nutq yoki og'zaki nutq orqali bir-biri bilan almashinadigan yoki almashinadigan muloqot og'zaki muloqot deyiladi. Misol: ommaviy nutq, yangiliklar o'qish, televiedenie, radio, telefon va mobil suhbatlar.

B. Yozma aloqa : Muloqot har qanday vositada ishlataladigan tillarni bildiruvchi har qanday yozma yoki ko'pincha yozma belgi orqali sodir bo'ladi yozma muloqot deyiladi. Misol: Qo'lda yozilgan, terilgan, gazeta, bosma so'z hujjatlari, xatlar, kitoblar va jurnallar.

Muloqot muammolari turli yo'llar bilan namoyon bo'lishi mumkin va ularning xususiyatlarini tushunish samarali echimlarni topish uchun zarurdir. Muloqot muammolarining ba'zi umumiy xususiyatlari va potensial echimlari:

Yomon tinglash qobiliyatları:

Xususiyat: shaxslar faol tinglash uchun kurash olib borishi mumkin, bu noto'g'ri tushunish va noto'g'ri talqinlarga olib keladi.

Yechim: Aniq ko'rsatmalar va taxminlarni taqdim etish orqali faol tinglashni rag'batlantiring. Tushunishni ta'minlash uchun takrorlash va umumlashtirish kabi aks ettiruvchi tinglash usullarini

mashq qiling. Faol tinglash qobiliyatlari bo'yicha o'quv dasturlarini taklif qiling.

Aniqlik yo'qligi:

Xususiyat: Xabarlar tushunarsiz, noaniq yoki noaniq bo'lib, chalkashliklarni keltirib chiqaradi.

Yechim: Aniq va qisqa tildan foydalaning. Murakkab g'oyalarni oddiyroq so'zlarga ajratning. Fikr-mulohazalarini so'rang va tushunishni ta'minlash uchun savollarni rag'batlantiring. Aniqliknii oshirish uchun misollar yoki ko'rgazmali yordam bering.

Og'zaki bo'lмаган aloqa muammolari:

Xususiyat: tana tili, yuz ifodalari yoki ovoz ohangi kabi og'zaki bo'lмаган signallardan noto'g'ri foydalinish yoki noto'g'ri talqin qilish.

Yechim: treninglar yoki seminarlar o'tkazish orqali og'zaki bo'lмаган muloqot haqida xabardorlikni oshirish. Odamlarni o'zlarining og'zaki bo'lмаган signalariga e'tibor berishga va boshqalarning ishoralariga e'tibor berishga undash. Noto'g'ri talqinlarni bartaraf etish uchun konstruktiv fikr-mulohazalarini taqdim eting.

Madaniy va til to'siqlari:

Xususiyat: Madaniy kelib chiqishi va tilni bilishdagi farqlar samarali muloqotga xalaqt beradi.

Yechim: Xilma-xilik va inklyuzivlikni rag'batlantirish orqali madaniy sezgirlik va xabardorlikni rivojlantrish. Zarur bo'lganda til o'rgatish yoki tarjima xizmatlarni taqdim eting. Madaniy tushunmovchiliklarni bartaraf etish va o'rganishni rivojlantrish uchun ochiq muloqotni rag'batlantirish.

Hissiy to'siqlar:

Xarakterli: qo'rquv, tashvish yoki himoyalanish kabi hissiy to'siqlar ochiq va halol muloqotga to'sqinlik qiladi.

Yechim: Odamlar o'z fikrlari va his-tuyg'ularini ifoda eta oladigan xavfsiz va qo'llab-quvvatlovchi muhit yaratting. Jamoa a'zolari o'rtasida empatiya va tushunishni rag'batlantirish. Hissiy to'siqlarni bartaraf etish uchun mojarolarni hal qilish bo'yicha treningni taklif qiling.

Axborot yuklanishi:

Xususiyat: Haddan tashqari ma'lumot qabul qiluvchini to'ldiradi, bu esa tushunish va saqlashning pasayishiga olib keladi.

Yechim: Ma'lumotga ustuvorlik bering va asosiy xabarlargaga e'tibor qarating. Ma'lumotni tuzilgan va tashkiliy tarzda taqdim eting. Tushunishni kuchaytirish uchun ko'rgazmali qo'llanmalar yoki multimedia vositalaridan foydalaning. Muloqotdan keyin ma'lumot uchun yozma materiallar yoki yozuvlarni taqdim eting.

Fikr-mulohaza etishmasligi:

Xarakterli: fikr-mulohazalarining yo'qligi yoki cheklangan ikki tomonlama aloqa, natijada aniqlik va tushunishing etishmasligi.

Yechim: ochiq muloqot kanallarini va faol fikr-mulohazalarini rag'batlantirish. Odamlarga savollar berish, tushuntirishlar izlash va o'z fikrlarini baham ko'rish imkoniyatini yaratting. Konstruktiv fikr-mulohazalar qadrlanadigan va unga amal qiladigan fikr almashish madaniyatini o'mating.

Har bir muloqot muammosini alohida baholash va yechimlarni muayyan kontekst va jalb qilinan shaxslarga moslashtirish muhimdir. Ochiq va uzuksiz muloqot, muammolarni zudlik bilan hal qilish istagi bilan birga, aloqa muammolarini samarali hal qilishga yordam beradi.

Muloqot muammolariga yechim topishda ma'lum xususiyatlar ularning samaradorligiga hissa qo'shashi mumkin. Yechimlarni izlashda e'tiborga olish kerak bo'lgan ba'zi asosiy xususiyatlar:

Faol tinglash: Samarali yechimlar barcha ishtirokchilarining tashvishlari va istiqbollarini faol tinglashni talab qiladi. Faol tinglash to'liq diqqatni jamlashni, aniq savollar berishni va hamdardlik ko'rsatishni o'z ichiga oladi. Ushbu yondashuv tushunishni rivojlantrishga yordam beradi va muammolarni samarali hal qilishga yordam beradi.

Ochiq muloqot: Ochiq muloqotni rag'batlantiradigan muhitni yaratish juda muhimdir. Shaxslarga o'z fikrlari, tashvishlari va g'oyalarini hukm yoki qatag'ondan qo'rmasdan erkin ifoda etishiga ruxsat berish ishonch va hamkorlikni rivojlantridi. Fikr-mulohaza uchun kanallarni yaratish va har bir kishi o'z nuqtai nazarini baham ko'rishni qulay his qilishini ta'minlash muhimdir.

Moslashtirilgan yondashuvlar: Muloqot muammolari juda xilma-xil bo'lishi mumkin va bitta o'lchamdag'i barcha echimlar samarali bo'lmasisi mumkin. Muayyan muammova jalb qilinan shaxslarga yechimlarni moslashtiring. Madaniy farqlar, individual muloqot uslublari va ko'rib chiqilayotgan muammoning tabiatini kabi omillarni ko'rib chiqing. Yondashuvni moslashtirish muammoning o'ziga xos xususiyatlarini ko'rib chiqadigan yechim topish imkoniyatini oshiradi.

Empatiya va tushunish: Samarali yechimlar boshqalarning nuqtai nazari va tajribasini tushunish uchun chin dildan harakat qilishni talab qiladi. O'zingizni boshqa odamning o'niga qo'yib, uning his-tuyg'ulari va ehtiyojlarini hisobga olgan holda empatiyani mashq qiling. Ushbu empatik yondashuv o'zaro tushunish tuyg'usini rivojlantrishga yordam beradi va muammolarni yanada hamkorlikda hal qilishga olib keladi.

Muammolarni hamkorlikda hal qilish: Yechimlarni topish jarayoniga barcha tomonlarni jalb qilish. Ochiq muloqotni, faol ishtirokni va aqliy hujumni rag'batlantirish. Barcha manfaatdor tomonlarni jalb qilish orqali siz yanada kengroq va samarali yechimlarga olib keladigan turli nuqtai nazar va

tushunchalarga ega bo'lishingiz mumkin. Birgalikda muammolarni hal qilish kelishilgan yechimlarga egalik va sadoqat hissini rivojlantiradi.

Moslashuvchanlik va moslashuvchanlik: Muloqot muammolari eng yaxshi yechimni topish uchun tajriba va tuzatishlarni talab qilishi mumkin. Turli yondashuvlarni sinab ko'rishga, fikr-mulohazalarni izlashga va yo'lda kerakli moslashuvlarni amalga oshirishga ochiq bo'ling. Moslashuvchanlik iterativ muammolarni hal qilishga imkon beradi va muvaffaqiyatlari yechim topish ehtimolini oshiradi.

Doimiy takomillashtirish: Muloqot dinamik jarayon bo'lib, dastlabki echimlar amalgalashirishdan keyin ham muammolar paydo bo'lishi mumkin. Amalga oshirilgan yechimlarning samaradorligini mintazam ravishda baholash orqali doimiy takomillashtirish fikrini qabul qiling. Fikr-mulohazalarni rag'batlantiring va yuzaga keladigan muammolarni zudlik bilan hal qiling. Doimiy o'rganish va moslashish orqali siz muloqotda doimiy yaxshilanish muhitini yaratishingiz mumkin.

Muloqot muammolari murakkab bo'lishi mumkin va echimlarni topish vaqt, sabr va hamkorlikni talab qilishi mumkin. Ushbu xususiyatlarni hisobga olgan holda, siz aloqa muammolariiga samarali va doimiy echimlarni topish imkoniyatini oshirishingiz mumkin.

O'quvchilar o'rtasida muloqot qilish imkoniyatini yaxshilash ta'lilda inklyuzivlik va teng imkoniyatlarni rag'batlantirish uchun muhim ahamiyatga ega. Muloqotga kirishda duch keladigan muammolarni bartaraf etishning ba'zi usullari:

Sarlavhalar va transkriptlarni taqdim etish: subtitr xizmatlaridan foydalaning yoki ma'ruzalar, videolar va audio materiallar uchun transkriptlarni taqdim etish. Bu eshitish qobiliyati zaif o'quvchilarning kontendtan samarali foydalanishini ta'minlaydi.

Yordamchi texnologiyalardan foydalanish: ko'rish yoki jismoniy nuqsonlari bo'lgan talabalar bilan muloqotni osonlashtirish uchun ekranни o'qish dasturlari, matndan nutqqa dasturiy ta'minot va muqobil kiritish qurilmalari kabi yordamchi texnologiyalardan foydalaning.

Universal Design for Learning (UDL) ni taqdim etish: UDL eng keng doiradagi o'quvchilarni qamrab olish uchun boshidanoq o'quv materiallari va tadbirlarni loyihalashni o'z ichiga oladi. U turli xil o'quvchilarni qo'llab-quvvatlash uchun ko'plab vakillik, harakat va ifoda vositalarini taqdim etishga va jaib qilishga qaratilgan.

Inklyuziv sinf muhitini yaratish: ochiq muloqotni va turli xil muloqot uslublarini hurmat qilishni rag'batlantirish. Talabalar orasida faol tinglashni, sabr-toqatni va tushunishni targ'ib qiling, bunda har bir kishi o'zini erkin his qiladigan inklyuziv muhit yaratish.

Ko'rgazmali qo'llannalar va multimedia vositalaridan foydalanish: o'rganish uslublari turlicha bo'lgan yoki til to'siqlari bo'lgan o'quvchilar uchun muloqot va tushunishni yaxshilash uchun ko'rgazmali qo'llannalar, diagrammalar va multimedia taqdimotlarini qo'shish.

Muqqobil formatlarni taqdim etish: Kurs materiallарini elektron hujjatlar, katta hajmli bosma nashrlar, Brayl alifbosи yoki mavjud PDF-fayllar kabi bir nechta formatda taklif qiling. Bu ko'rishda yoki o'qishda qiyinchiliklarga duch kelgan talabalarغا ma'lumotlarga samarali kirish imkonini beradi.

Tengdoshlar bilan hamkorlikni rag'batlantirish: inklyuziv muloqotni rivojlantirish uchun guruh ishini va tengdoshlar bilan hamkorlikni rag'batlantirish. Turli kuch va qobiliyatlarga ega bo'lgan o'quvchilarni birlashtirish ularga bir-biridan o'rganish va muloqot ko'nikmalarini oshirishga yordam beradi.

Muloqotni qo'llab-quvvatlash xizmatlarini taklif etish: Eshitish qobiliyati zaif yoki boshqa aloqa to'siqlari bo'lgan talabalar uchun imo-ishora tili tarjimonlari yoki eslatmalar kabi aloqani qo'llab-quvvatlash xizmatlaridan foydalishim imkoniyatini taqdim etish.

O'quituvchilar va xodimlarni o'qitish: Inklyuziv aloqa strategiyalari va yordamchi texnologiyalar bo'yicha o'quituvchilar va xodimlarga treninglar va seminarlar taklif qiling. Bu ularga o'quvchilarni muloqotga kirishish ehtiyojlari bilan samarali qo'llab-quvvatlash imkonini beradi.

Muntazam ravishda baholang va moslashtirish: Aloqa imkoniyatini oshirish choralar samaradorligini doimiy ravishda baholang va talabalar va xodimlarning fikr-mulohazalari asosida kerakli tuzatishlarni kriting. Amaliyotlarining muntazam ravishda ko'rib chiqish va takomillashtirish doimiy yaxshilanishni ta'minlashga yordam beradi.

O'quvchilarining o'ziga xos ehtiyojlarini to'g'ri qondirilishini ta'minlash uchun foydalishim imkoniyati va nogironlik bo'yicha xizmatlar bo'yicha mutaxassislar bilan maslahatlashish muhimdir.

Foydalilanigan adapbiyotlar ro'yxati

- Irisboyeva Yo. U. Talabalarning bolalar bilan o'zaro munosabatga kasbiy pedagogik tayyorgarliklarini takomillashtirish. <https://interscience.uz/index.php/home/article/view/1240>